T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 489
KARAR NO : 2018 / 527
KARAR TR : 24.09.2018

Ö Z E T: Toptancı hallerinde sebze-meyve nakliyeciliği yapan davacının hal kayıt sistemine bildirimde bulunmadan toptan mal alıp satması nedeniyle kendisinden cezalı hal rüsumu alınmasına ilişkin olarak tesis edilen Mersin Büyükşehir Belediyesi Encümen Kararının iptali isteminin İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-
-
-
-

K A R A R

Davacı : N. G.
Vekili : Av. Ö. G.
Davalı : Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığı

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; 5957 sayılı Sebze Ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile, Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmeliğin 47. maddesi 1. fıkrası a bendi hükmü uyarınca Hal Kayıt Sistemine bildirimde bulunmadan toptan mal alıp sattığından dolayı 7.488,00 TL cezalı hal rüsumu alınmasına ilişkin olarak tesis edilen 20.04.2016 gün ve 360 sayılı Mersin Büyükşehir Belediyesi Encümen Kararının iptali istemiyle 25/01/2017 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Tarsus 2. Sulh Ceza Hâkimliği: 16/11/2017 gün ve 2016/507 D. İş sayılı dosyada; "usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı" gerekçesiyle itirazın reddine karar vermiş, karara davacı vekili itiraz etmiştir.

TARSUS 1. SULH CEZA HÂKİMLİĞİ: 16/01/2018 gün, 2018/60 D. İş sayılı dosyada; Dava konusu işlem ile ilgili mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, itiraz edene verilen cezanın idari para cezası olmadığı, idari para cezalarının 5957 sayılı kanunda farklı maddelerde düzenlendiği, İtiraz eden hakkında yasa ve yönetmelik hükümleri uyarınca malların toptan satış bedeli üzerinden hesaplanan hal rüsumunun cezalı olarak istenilmesi ve söz konusu tutarın belediyeye ait bir gelir niteliğinde olması nedeniyle, davaya konu edilen Mersin Büyükşehir Belediyesi Encümen kararının iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 2. Maddesinin 1. Fıkrasının (a) bendi hükmü uyarınca idari yargı yerinin görev alanına girdiği, ayrıca benzer bir davada Uyuşmazlık Mahkemesinin 2016-307 E. Ve 2016/608 K. sayılı ilamı ile idari yargının görevli olduğuna karar verdiği, bu haliyle itiraza konu davada da idari yargı yerinin görevli olduğu" gerekçesiyle İtiraz edenin Sulh Ceza Hâkimliğine yapmış olduğu itirazının görev yönünden kabulü ile itiraza konu edilen Tarsus 2. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 2016/507 Değ.İş. sayılı kararının kaldırılmasına, itiraza konu idari yaptırımın, idari yargı görev alınma girmesi ve sulh ceza hâkimliğince incelenebilecek kararlardan olmaması sebebi ile 5237 sayılı CMK'nın 3 ve 4. Maddeleri ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu 28/1 -b maddesi gereğince başvurunun reddine karar vermiş, karar 24/01/2018 tarihi itibarıyla kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı taleple bu kez 12/02/2018 tarihinde idari yargı yerine başvurmuştur.

MERSİN 1. İDARE MAHKEMESİ: 02/03/2018 gün, 2018/185 esas, 2018/301 karar sayılı dosyada; "Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 (1924) Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muadil 15.5.1930 tarih ve 1608 sayılı Kanun'un, 3.1.1940 tarih ve 3764 sayılı Kanun Ta değişik 1. maddesinde, "Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara elli lira kadar hafif para cezası tertibine ve üç günden onbeş güne kadar ticaret ve sanat icrasından men'e ve Türk Ceza Kanununun 536,538,557,559 ve 577. maddeleriyle 553. maddesinin birinci fıkrasında yazılı cezaları tayine belediye encümenleri salahiyettardır. Şubelere ayrılan belediyelerde bu cezaları encümen namına ve yerine şube müdürleri tayin ederler"; 5.7.1934 tarih ve 2575 sayılı Yasa ile değişik 5. maddesinin birinci fıkrasında, "Ceza kararlarına tebliğ tarihinden itibaren beş gün içinde mahsus hâkimlere ve bulunmayan yerlerde sulh hâkimliğine müracaatla şifahi veya yazılı itiraz olunabilir. İtiraz şifahi ise bir zabıt tutularak muterize imza ettirilir" denilmekte; 6. maddesinde de, itiraz üzerine tetkikatın evrak üstünde yapılacağı, itirazlar varit ise hâkimin ceza kararını iptal ve para cezası alınmış ise belediyenin geri vermesine hükmedeceği, itiraz varit görülmezse kararın tasdik olunacağı, itirazın otuz gün içinde neticelendirilmesinin mecburi olduğu, Hâkimin izahat almak üzere lüzum görürse muterizi veya vekilini celbederek dinleyebileceği belirtilmekte ve 7. madde ile, yazılı emir ile bozma yolu saklı kalmak kaydıyla, itiraz sonucunda hâkim tarafından verilecek kararların kesin olduğuna ve temyiz edilemeyeceğine işaret edilmekte iken Uyuşmazlık Mahkemesi, Yasada sözü edilen "mahsus hâkim" ibaresinden, sadece belediye işleriyle ilgili cezalara yapılan itirazları çözümlemekle görevli olacak özel hâkimlerin amaçlandığı; ancak, mahsus hâkimin bulunmadığı yerlerde sulh

hâkimliğine başvurulacağının açıkça belirtilmiş olması karşısında, bu tür cezalara karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görevine girdiği sonucuna varmıştır.

1608 sayılı Yasa'nın, 8.2.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 66. maddesi ile değişik 1. maddesinde, "Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara belediye encümenince Kabahatler Kanununun 32 nci maddesi hükmüne göre idari para cezası ve yasaklanan faaliyetin menine karar verilir. Bu kararda ilgili kişiye bir süre de verilebilir.

Belediye encümeni kararında belli bir fiilin muayyen bir süre zarfında yapılmasını da emredebilir. Emredilen fiilin ilgili kişi tarafından yapılmaması hâlinde, masrafları yüzde yirmi zammı ile birlikte tahsil edilmek üzere belediye tarafından yerine getirilir.

Bu madde hükümleri ilgili kanunda ayrıca hüküm bulunmayan hâllerde uygulanır" denilmiş; 5728 sayılı Kanun'un 578. maddesinin (g) bendi ile 15.5.1930 tarihli ve 1608 sayılı Kanun'un 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, ek 1 ve ek 2 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu haliyle, 1608 sayılı Yasa'da idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanunun diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda; diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve E.2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve gerekçeli karan 22.7.2006 gün ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; Yasama organı tarafından iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılmaması sürecinde, anılan madde hükmünün yürürlükte bulunduğu düşüncesiyle, aynı doğrultuda karar verilmeye devam edilmiş; Yasama organı tarafından, Anayasa Mahkemesi'nce verilen altı aylık süre içinde iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılması halinde ise, işaret edilen yargı yerinin yeni düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren görevli olacağı belirtilmiştir.

Son olarak, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, İdarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır" denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; 13/04/2016 tarihinde Tarsus Hal Şube Müdürlüğü Zabıta Ekibi tarafından yapılan denetimde 47 .. … plakalı Kupa ve 47 .. … plakalı Dorse aracın üzerinde davacı N. G. adına 24.960 Kg patates bulunduğu, Hal Kayıt Sistemine bildiriminin yapılmadan satılmak üzere sevk edildiğinin tespit edildiği, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın Sebze ve Meyveler ile Toptancı Halleri Hakkında Yönetmeliğin 47. maddesinin l/a bendine istinaden Belediye Encümeninin 20/04/2016 tarihli 2016/360 sayılı kararı ile para cezası verildiği, anılan cezanın kaldırılması istemiyle Tarsus 2.Sulh Ceza Mahkemesinin 2016/507 D.iş sayılı esasına kayıtlı davanın açıldığı, bu davada verilen karara yapılan itiraz üzerine Tarsus 1. Sulh Ceza Mahkemesi Hâkimliğince görevsizlik kararı verilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 1608 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğinin anlaşıldığı, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Diğer taraftan, dava konusu edilen uyuşmazlıkla ilgili olarak ilk olarak açılan davada adli yargı merciince verilen görev ret kararı üzerine Mahkememizde açılan davada da, adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle görev yönünden reddine karar verildiği gözönünde bulundurulduğunda, Mahkememiz kararının kesinleşmesi üzerine 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 14. maddesi uyarınca ortada bir olumsuz görev uyuşmazlığı çıkacağından, davacı tarafından uyuşmazlık hakkında son görevsizlik kararını veren Mahkememize başvurarak, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 15. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesinin isteyebileceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine" dair verdiği istinaf edilmeyen kararın 02/06/2018 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için idare mahkemesine verdiği 15/08/2018 tarihli

dilekçeyle başvurmuş, dilekçe ve dava dosyaları Mersin 1. İdare Mahkemesinin 18/06/2018 gün ve 2018/185 esas sayılı üst yazısı ekinde Mahkememize gönderilmiş, başvuru 25/06/2018 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler; Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN Aydemir TUNÇ ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 24.09.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, toptancı hallerinde sebze-meyve nakliyeciliği yapan davacının hal kayıt sistemine bildirimde bulunmadan toptan mal alıp satması nedeniyle kendisinden 7.488,00 TL cezalı hal rüsumu alınmasına ilişkin olarak tesis edilen Mersin Büyükşehir Belediyesi Encümen Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

5957 sayılı Sebze ve Meyve ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. Maddesinde; "(1) Bu Kanunun amacı, sebze ve meyveler ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malların ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenilirliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılmasını, malların etkin şekilde tedarikini, dağıtımını ve satışını, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunmasını, meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesini, toptancı halleri ile pazar yerlerinin çağdaş bir sisteme kavuşturulmasını ve işletilmesini sağlamaktır.

(2) Bu Kanun, sebze ve meyveler ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malların her ne şekilde olursa olsun alımı, satımı ve devri ile toptancı halleri ve pazar yerlerinin kuruluş, işleyiş, yönetim ve denetimine ilişkin usul ve esasları, uygulanacak yaptırımları ve bakanlıklar, belediyeler ile diğer idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar." denilmiş,

"Tanımlar" başlıklı 2. maddesinde, Hal rüsumunun Malları satın alanlarca toplam satış bedeli üzerinden ödenen meblağı ifade ettiği belirtilmiş,

"Hal rüsumu" başlıklı 8. maddesinde; "(1) Toptancı halinde satılan mallardan yüzde bir, toptancı hali dışında satılan mallardan yüzde iki oranında hal rüsumu tahsil edilir. Ancak, Bakanlar Kurulunca aksi kararlaştırılmadıkça, üretici örgütlerince toptancı halinde satılan mallar ile toptancı haline bildirimde bulunmak şartıyla 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (ç), (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen mallardan hal rüsumu alınmaz. Bakanlar Kurulu, Bakanlığın teklifi üzerine hal rüsumu oranlarını, değişen piyasa şartlarına göre, genel olarak veya mal bazında uygulanmak üzere yüzde doksanına kadar azaltmaya veya artırmaya yetkilidir.

(2) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen malların sınai üretimde kullanılmayan, (b) bendinde belirtilen malların ise ihraç edilmeyen kısmından birinci fıkraya göre hal rüsumu alınır.

(3) Gıda güvenilirliği ve kalitesi analizleri, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca yetkilen-dirilmiş kamu laboratuvarlarında veya özel laboratuvarlarda yapıldığı belgelenen mallar üzerinden alınacak hal rüsumu, yarısı oranında alınır.

(4) (Değişik: 28/3/2013-6455/71 md.) Hal rüsumunun tahakkuk, tahsil ve paylaşımına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(6) Dördüncü fıkra uyarınca belediye toptancı halinin bağlı olduğu belediye hesabında biriken tutarlar, ilgili belediyeye gelir olarak kaydedilir ve bu şekilde gelir olarak kaydedilen tutarların en az yüzde onu toptancı halinin temizlik, güvenlik, aydınlatma, bakım ve onarım ihtiyaçlarının karşılanması ve kapasitesinin arttırılması, ihtiyaç duyulan bilgi işlem sisteminin kurulması ve lüzumlu diğer teknik donanımın sağlanması, soğuk hava deposu, laboratuvar, tasnif ve ambalajlama ile diğer ortak tesislerin kurulması ve işletilmesi için harcanmak üzere, izleyen yıl belediye bütçesine ödenek olarak konulur. Bu şekilde ayrılan ödenekler amacı dışında kullanılamaz.

(7) Dördüncü fıkra uyarınca özel toptancı hali işletmecisi hesabında biriken tutarların yarısı aylık olarak izleyen ayın beşinci gününe kadar ilgili belediyeye ödenir.

(8) Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak;

a) Toptancı haline bildirilmeden toptancı hali dışında toptan alınıp satılan ya da toptancı halinde satılmak üzere bildirimde bulunulup toptancı hali dışında toptan satılan,

b) Sınaî üretimde kullanılmak veya ihraç edilmek üzere satın alınıp bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak iç piyasada satışa sunulan,

c) Toptancı halinden satın alınmadan veya toptancı haline bildirilmeden perakende satılan,

ç) Miktarına, değerine, üretim şekline veya künyesinde belirtilen diğer hususlara ilişkin gerçeğe aykırı beyanda bulunulan, mallar için hal rüsumu, tespitin yapıldığı yerdeki toptancı halinde bir önceki gün o mallar için oluşan birim fiyatların en yükseği esas alınarak belirlenen toptan satış bedelinin yüzde yirmi beşi oranında cezalı olarak alınır. Hal rüsumunun cezalı olarak alınmasına belediye encümenince karar verilir. Cezalı hal rüsumu tahsil edilen mallar için önceden ödenen hal rüsumu varsa cezalı tahsil edilecek hal rüsumundan mahsup edilir.

(9) Cezalı hal rüsumundan, malları taşıyan nakliyeciler ya da depolayanlar mal sahibiyle birlikte müteselsilen sorumludur.

(10) Cezalı tahsil edilen hal rüsumları belediyece ayrı bir hesapta tutulur. Bu hesapta toplanan tutarın yarısı her ayın sonunda tespit ve/veya yakalama eylemine bizzat ve fiilen katılan kamu görevlilerine ikramiye olarak ödenir. Ancak, kamu görevlisine ödenen ikramiyenin tutarı olay başına (2.000) ve yılda (90.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarı geçemez. Hesapta kalan kısım ise belediyeye gelir olarak kaydedilir." denilmiştir.

Aynı Kanunun "Cezalar" başlıklı 14. maddesinde Diğer Kanunlara göre daha ağır bir ceza gerektirmediği takdirde, bu Kanunun 13,5,6,15 ve 17. madde hükümlerine aykırı hareket edenlere idari para cezası uygulanacağı ve idari para cezalarının uygulanmasının bu Kanunda öngörülen diğer müeyyidelerin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

7.7.2012 gün ve 28346 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sebze ve Meyve Ticareti ile Toptancı Halleri Hakkında Yönetmeliğin 23/2. maddesinde; "Belediyeler, ilgili yönetmelik hükümleri saklı kalmak ve yetki alanları içinde olmak kaydıyla, toptancı hali dışında bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde hal zabıtaları aracılığıyla denetim yapma yetkisini haizdir. Sınırı ve mücavir alanları içinde toptancı hali bulunmayan belediyeler, bu denetimi belediye zabıtaları aracılığıyla yerine getirir." denilmiş, aynı yönetmeliğin 47/1/a maddesinde ise; "1) Kanun, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümlerine aykırı olarak; a) Sisteme bildirilmeden toptan alınıp satılan ya da toptancı halinde satılmak üzere bildirimde bulunup toptancı hali dışında toptan satılan mallar için mal rüsumu tespitin yapıldığı yerdeki toptancı halinde o mallar için oluşan bir önceki gün birim fiyatının en yükseği, bir önceki gün fiyat oluşmamışsa o mallar için oluşan en son birim fiyatının en yükseği esas alınarak belirlenen toptan satış bedelinin yüzde yirmibeşi oranında cezalı olarak alınır" denilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2 nci maddesinin (a) bendinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları, (b) bendinde, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, (c) bendinde ise, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; 5957 sayılı Sebze Ve Meyveler İle Yeterli Arz Ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve 7.7.2012 tarih ve 28346 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sebze Ve Meyve Ticareti Ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmü uyarınca yapılan denetimde davacının toptancı hali dışında ve hal kayıt sistemine bildirimde bulunmadan toptan mal alıp sattığının 13.04.2016 tarih ve 0316 seri nolu Cezalı Hal Rüsum Tutanağı ile tespit edildiği, bunun üzerine 20.04.2016 tarih ve 360 sayılı Mersin Büyükşehir Belediyesi Encümen Kararı ile Yönetmeliğin 47 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendi uyarınca davacı şirketten 7.488,00 TL cezalı hal rüsumu alınmasına karar verildiği anlaşılmaktadır

Dava konusu işlem ile ilgili mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, davacı şirkete verilen cezanın bir idari para cezası olmadığı, idari para cezalarının gerek yukarıda sözü edilen Kanunda ve gerekse ilgili Yönetmelikte farklı maddelerde düzenlendiği görülmektedir.

Bu durumda, yukarıda anılan Yasa ve Yönetmelik hükümleri uyarınca malların toptan satış bedeli üzerinden hesaplanan hal rüsumunun cezalı olarak istenilmesi ve söz konusu tutarın belediyeye ait bir gelir niteliğinde olması nedeniyle davaya konu edilen Mersin Büyükşehir Belediyesi Encümen Kararının iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendi hükmü uyarınca idari yargı yerinin görev alanına girdiği açıktır.

Mahkememizin benzer olaya ilişkin 26/12/2016 gün ve 2016/307 esas, 2016/608 karar sayılı ilamı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden, Mersin 1. İdare Mahkemesince verilen 02.03.2018 gün ve E:2018/185 K:2018/301 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Mersin 1. İdare Mahkemesince verilen 02.03.2018 gün ve E:2018/185 K:2018/301 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 24.09.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Turgay Tuncay Varlı
AYDIN	TUNÇ	